

Opetusministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto koskien selvitystä

**”OPETUSHALLITUKSEN ASEMA, ROOLI JA TEHTÄVÄT SEKÄ
KOULUTUSTOIMIALAN OHJAUS MUUTTUVASSA TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ”**,
Viite: Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:46, 1.11.2007, Dnro 78/040/2007

Yksityisen Opetusalan Liitto ry on työmarkkina- ja elinkeinopoliittinen liitto, joka edustaa noin 280 yksityistä koulutuksen järjestäjää. Jäseniemme ylläpitämässä oppilaitoksissa annetaan opetusta kaikilla koulutusasteilla ja lukuisilla koulutusaloilla taiteen perusopetuksesta ammattikorkeakouluihin ja vapaaseen sivistystyöhön. Jäsenemme työllistävät noin 15.000 henkilöä.

Selvitysmies Timo Lankisen raportti sisältää sekä Opetushallitusta koskevia ehdotuksia että laajoja koulutuksen ohjausjärjestelmän muutosehdotuksia. Jälkimmäisiä **koulutuspoliittisia linjauksia ei kuitenkaan voida tehdä pelkästään selvitysmiestyön kautta vaan ne tarvitsevat laajemman keskustelun**. Yksityisen Opetusalan Liitto ry haluaa kiinnittää huomion raportin seuraaviin yksityiskohtaisiin seikkoihin:

Opetushallituksen asema, rooli ja tehtävät

Selvitysmies Lankisen ehdotus muuttaisi **Opetushallituksen opetusministeriön toimeenpano-, seuranta- ja kehittämisvirastoksi, joka toimisi kuten ministeriön osasto, mutta olisi kuitenkin oma virastonsa. Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä ehdotus on kannatettava**. Erityisesti asiaa puoltaa se, että opetustoimen keskeisistä ohjauspäätöksistä tulee kantaa poliittinen vastuu, jota Opetushallituksen johdolla ei ole.

Hallinnollisen mallin ja toimivalta-asioiden tulisi kuitenkin olla selkeitä ja helposti hahmotettavia sekä koulutuksen järjestäjien että muiden opetusalan toimijoiden kannalta. Koulutuksen järjestäjien ja muiden toimijoiden on pysyttävä helposti ja nopeasti hahmottamaan, mikä asia kuuluu millekin hallinnolliselle yksikölle ja kuka on asiaa hoitava virkamies.

Selvitysmies ehdottaa Opetushallituksen tehtäväkokonaisuuksiksi seuraavia alueita:

”Opetushallitukseen tulee koota seuraavat toimintojen kokonaisuudet:

1. Kansallinen tutkinto- ja opetussuunnitelmaviranomainen
2. Koulutuksen, opetuksen ja opetushenkilöstön kehittämiskeskus

28.11.2007

2 (8)

3. Koulutuksen tuloksellisuuden seurannan, tutkimustulosten hyödyntämisen ja koulutustarpeiden ennakoinnin palvelut
4. Koulutuksen tietokeskus
5. Kansainvälisten koulutuspalvelujen ja henkilövaihdon keskus
6. Koulutuksen hallintopalvelut.”

Selvitysmiehen kantavana ajatuksena on luettavissa Opetushallituksen tehtävien selkeyttäminen ja toiminnan keskittäminen oleellisiin asioihin. Selvitysmiehen ehdottamista kokonaisuuksista useat ovat hyvin perusteltuja ja siten kannatettavia, mutta ehdotus sisältää myös asioita, joita ei ole syytä toteuttaa. Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä Opetushallituksen keskeinen tehtävä on toimia kansallisena **tutkinto- ja opetussuunnitelmaPERUSTE-viranomaisena kansainvälisine aspekteineen ja toimia koulutuksen tietokeskuksena**, joka sisältää laajasti miellettyä muun muassa erilaiset koulutuksen seurannan ja tutkimustulosten informoimisen ja hyödyntämisen palvelut. Selvitysmiehen ehdotus siitä, että tutkintojen ja opetussuunnitelmiin perusteet annettaisiin tulevaisuudessa Opetushallituksen valmistelemina, mutta opetusministeriön antamina asetuksina on kannatettavaa, mutta perusopetuksen ja lukion tuntijaosta päättäminen tulee edelleenkin olla valtioneuvoston tehtävä.

Oppilaitosjohdon sekä opettajien henkilöstö- ja täydennyskoulutus

Selvitysmies ehdottaa Opetusalan koulutuskeskus Opekon toiminnan lakauttamista 1.1.2009 alkaen ja resurssien siirtämistä suoraan koulutuksen järjestäjille ja Helsingin yliopiston koulutuskeskus Palmenialle. Samalla selvitysmies kuitenkin esittää Oppilaitosjohtamisen instituutin perustamista Opetushallituksen yhteyteen, joka huolehtisi yhdessä korkeakoulujen kanssa budjettivaroin toteutettavasta oppilaitosjohdon kouluttamisesta.

Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä asia on ristiriidassa sen kanssa, että selvitysmies ehdottaa toisaalla, että Opetushallituksen alaisten valtion oppilaitosten määrää tulee vähentää. Sen sijaan selvitysmies on oikeassa siinä, että oppilaitosjohdon koulutus tulee nostaa entistä paremmin esille. **Henkilöstö- ja täydennyskoulutus, myös oppilaitosjohdon osalta, kuuluu kuitenkin pääsääntöisesti muille toimijoille kuin Opetushallitukselle, joiden kanssa Opetushallituksen on tehtävä yhteistyötä.** Yhteistyötä voi olla varmistaa tietyn perusinformaation välittyminen kentälle, asiantuntijoiden panoksen myynti tai Opetushallitus voi tilata haluamansa koulutuksen. Koulutukseen varattava täysimittainen rahoitus on osoitettava koulutuksen järjestäjille yksikköhinnan osana tai erillisenä jatkuvana hakuna. Yksikköhinnan korottamista tukee hallitusohjelman kirjaus ja selvitysmiehen ehdotus koulutuksen järjestäjille säädettävästä henkilöstön täydennyskoulutus*velvollisuudesta*. Tehtävän velvoiteluonteesta johtuen on myös huolehdittava siitä, että koulutusmahdollisuudet ovat osallistujien kannalta maantieteellisesti kustannustehokkaasti saavutettavissa.

28.11.2007

3 (8)

Virastona Opetushallituksen koulutuksen tulee keskittyä koulutustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmän sekä sisältöjen (esim. ops-perusteiden) tiedottamiseen, joka **ei luonteensa vuoksi voi olla maksullista eikä sen toteuttamiseen tarvita uutta erillistä instituuttia.**

Tietokeskus

Selvitysmies ehdottaa, että yksi Opetushallituksen tehtävistä olisi toimia koulutuksen tietokeskuksena, joka on laajasti ymmärrettynä kannatettava ajatus. Tietokeskuksen rooli olisi palvella ministeriötä ja Opetushallitusta, mutta tiedot on oltava myös koulutuksen järjestäjien ja muiden toimijoiden saatavilla nykyistä paremmin. **Asiakaspalveluun ja käyttäjäystävälliseen tiedon saantiin on panostettava**, kuten selvitysmies on hyvin ottanut esille.

Kansainvälinen henkilövaihdon keskus CIMO

Selvitysmies ehdottaa, että uuden Opetushallituksen yhteyteen perustettaisiin kansainvälisten koulutuspalvelujen ja henkilövaihdon keskus, jonne koottaisiin CIMOn toiminnot sekä sen ja Opetushallituksen toisiaan sivuavat tehtävät. Selvitysmies säilyttäisi kuitenkin ko. keskuksella selkeän oman palveluprofiilin.

Yksityisen Opetusalan Liiton käsityksen mukaan CIMO toimii nykyisellään hyvin ja se on kansainvälisesti arvostettu toimija. Lisäksi sen toiminta on laajempaa kuin Opetushallituksen toimiala, sillä se sisältää ohjelmia ja palveluja muun muassa korkea-asteen koulutuksen toimijoille, virkamiehille sekä nuoriso- ja kulttuuritoimijoille. **Luonteensa ja tehtäviensä vuoksi CIMO tulee säilyttää opetusministeriön alaisena erillisenä yksikkönä.**

Koulutustoimialan ohjaus- ja arviointijärjestelmä muuttuvassa toimintaympäristössä

Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä muuttuva toimintaympäristö jää raportissa vähälle, mikä on ymmärrettävää, sillä tulevaisuuden yhteiskunnan eri vaihtoehtojen kiteyttäminen lyhyessä selvitysmiestyössä on mahdotonta. Selvitysmiehen ehdottamat asiat vaativatkin lisää pohdintaa esimerkiksi sen osalta, miten nuori tai aikuisopiskelija suhtautuu koulutukseen tulevaisuudessa. Nämä seikat vaikuttavat niin rahoitukseen, arviointiin kuin ennakointiin.

Normiohjauksen väljentäminen

Selvitysmiehen koulutuspoliittinen ajatus on, että tulevaisuudessa normiohjausta tulee vähentää ja keskittyä niissä vain keskeisiin linjauksiin. Normiohjauksen tilalle tulisi ennakointiin, arviointiin ja tietoon perustuva ohjaus. Myös rahoitusjärjestelmään selvitysmies ehdottaa tuntuja muutoksia.

28.11.2007

4 (8)

Selvitysmiehen esittämä **normiohjauksen väljentäminen on kannatettavaa**. Kuitenkin **ohjausjärjestelmään kohdistuvat ehdotukset** vaativat pohdintaa, sillä raportin mukaisina ehdotuksina niistä **muotoutuisi koulutusta erittäin vahvasti säätelevä järjestelmä**, jonka sivutuotteena koulutuksen järjestäjät joutuvat nykyistä enemmän erilaisten raporttien tuottamisen ja/tai niistä tiedottamisen rooliin.

Tulevaisuuden yhteiskuntaa on vaikea ennustaa kuten myös sitä, miten oppilas tai opiskelija käyttäytyy koulutusmarkkinoilla. Ilmassa olevat merkit viittaavat vahvasti edelleen erilaiseen pirstaloitumiseen, joka näkyy esimerkiksi tutkinnon suorittamisen osina ja siten koulutuksen räätälöitävyyteen ja vastaamiseen mitä erilaisimpiin tarpeisiin. Sen vuoksi on riskialtista rakentaa järjestelmiä, jotka epäonnistuessaan ohjaavat vain yhdenmukaiseen lopputulokseen.

Yksityisen Opetusalan Liitto toivoo koulutuksen järjestäjille nykyistä enemmän valtaa ja toimintavapautta niin koulutuksen järjestäjämuodon kuin sen koon suhteen. Ammattiopistostrategiaa ajettaessa tulee mahdollistaa myös muunlaisten kuin suurten ammattiopistojen olemassaolo. Koulutuksen järjestäjillä tulisi olla nykyistä enemmän vapautta myös **strategisten linjausten toteuttamisessa ja profiloitumisessa**. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi perusopetuksen tuntijakoa hieman väljentämällä ja sitä kautta koulutuksen liikkumavapauden lisäämisellä, kuten sidosryhmät ovat selvitysmiehelle esittäneet.

Aikuiskoulutusta selvitetään parhaillaan opetusministeriön asettamassa aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta valmisteleavassa johtoryhmässä. Asiassa tulee huomioida alan kaikki toimijat, kilpailuedellytysten turvaaminen sekä vaihtoehtojen tärkeys.

Rahoitusjärjestelmä

Selvitysmies ehdottaa, että kunnat rahoittaisivat tulevaisuudessa perusopetuksen ja muu koulutus rahoitettaisiin muulla tavoin. **Ehdotus vaarantaa koulutuksen monipuolisuuden ja moniarvoisuuden** perusopetuksen osalta siinäkin tapauksessa, jossa kunnille säädettäisiin velvoite ohjata omaa yksikköhintaansa tai vastaavaa koskeva osuus yksityiselle koulutuksen järjestäjälle. **Ehdotuksessa vaarantuu oppilaan vapaa hakeutumisoikeus, yksityisen koulutuksen järjestäjän tulorahoitus ja sen ennakointi**. Ehdotus **lisäisi huomattavasti byrokratiaa**: oppilaitos voisi joutua neuvottelemaan vuosittain jopa yli 80 kunnan kanssa! On mahdotonta ajatella tilannetta, jossa koulutuksen järjestäjää koskevat normit ja velvoitteet tulisivat opetusministeriöstä, mutta kunnat päättäisivät niiden toteuttamisen rahoituksesta. **Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhinta tulee maksaa suoraan koulutuksen järjestäjälle ja perusopetuksen lupien myöntäminen tulee pitää valtioneuvoston tehtävänä**.

28.11.2007

5 (8)

Yksityisen Opetusalan Liitto ry suhtautuu **myönteisesti selvitysmiehen ehdotukseen tuloksellisuusrahoituksen käytöstä** osana perusrahoitusta muussa kuin peruskoulutuksessa, joskin lukiokoulutuksessa tulosrahoitus voisi olla laatupalkintomuotoisena, ei osana perusrahoitusta. Jos tuloksellisuusrahoituksen osuutta nostetaan, tulee kuitenkin sen **mittaristoa ja toimintaa kehittää** siten, että se kohtelee koulutuksen järjestäjiä tasapuolisesti. Mittaristo ei esimerkiksi saa rangaista ns. pieniä ammatillisen koulutuksen järjestäjiä koulutuksen järjestämisluvan pienuudesta ja toimia siten koulutuksen rakenteita ohjaavana tekijänä. **Tuloksellisuusrahan tulee kertoa nimenomaan koulutuksen laadusta ja tuloksellisuudesta.**

Arviointi

Selvitysmies esittää Koulutuksen arviointikeskuksen muodostamista, jonne koottaisiin kansallinen koulutuksen arviointi lukuun ottamatta selvitysmiehen perusopetukseen ehdottamien oppimistulosten seurannan kansallisia koikeita. Niiden toteuttajaksi hän on ajatellut Opetushallituksen. Muu arviointi keskitettäisiin Koulutuksen arviointikeskukseen eli samalla luovuttaisiin lääninhallitusten koulutuksen arviointitoiminnasta. Arviointikeskus olisi ”opetusministeriön toimialan valtion uusi virasto, jonka tehtävänä olisi itsenäisesti arvioinnin avulla varmistaa koulutuksen ja opetuksen laatua ja tukea sen kehittämistä. Keskuksen tehtävänä olisi tukea ja avustaa opetusministeriötä ja muita viranomaisia sekä koulutuksen järjestäjiä arviointiin liittyvissä asioissa. Keskuksen tehtävänä olisi osallistua kansainväliseen yhteistyöhön ja koota kokemusta kansallisesta ja kansainvälisestä arvioinnista sekä kehittää ja uudistaa arvioinnin ja laadun varmistuksen menetelmiä.”

Arviointikeskuksen rahoitus tulisi selvitysmiehen mukaan budjettivaroista tai tilaustoimintana. Arviointikeskus voisi toteuttaa arviointeja myös tilauksesta, jolloin tilaajana voisi olla opetusministeriö, muut ministeriöt sekä koulutuksen ja opetuksen järjestäjät. Keskusta johtaisi opetusministeriölle vastuullinen hallitus, jonka puheenjohtajan ministeriö valitsisi. Arviointikeskus esittäisi selvitysmiehen mukaan vuosittain seuraavan vuoden arviointisuunnitelman ja maksullisen toiminnan kehukset opetusministeriölle, joka hyväksyisi suunnitelman. Lisäksi selvitysmies ehdottaa, että Arviointikeskuksen toiminta ja arviointi itsessään arvioitaisiin määrävuosin.

Selvitysmiehen raportista hahmottuu kuva, jossa opetusministeriö, Opetushallitus sen osana, ohjaisi koulutusta, asettaisi niin koulutuspoliittiset kuin opetussisällölliset tavoitteet, kouluttaisi oppilaitoksien henkilöstöä ja pitäisi koko toiminnan lopputuloksen arvioinnin omassa hallussaan. Selvitysmies toteaa, että ”arvioinnin uskottavuuden kannalta on tärkeää, että Koulutuksen arviointikeskus ei osallistu toiminnan ohjaukseen ja kehittämiseen”. Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä **on yhtäläillä tärkeää, että ohjauksesta ja kehittämisestä vastaava taho ei ole keskeinen arvioinnin toimija, vaan mahdollinen Koulutuksen arviointikeskus olisi itsenäinen taho ja opetusministeriöstä riippumattomampi kuin mitä selvitysmies esittää. Sen**

28.11.2007

6 (8)

tulisi pystyä ja voida arvioida myös koulutuspoliittisia linjauksia ja olla siten epäpoliittinen toimija.

Selvitysmies kirjoittaa raportissaan, että ei ole perusteita erottaa korkeakoulutuksen osalta erillistä korkeakoulujen arviointineuvostoa, koska hänen mukaansa monet arvioinnin kysymykset kattavat useampia koulutusmuotoja- ja asteita, mutta korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmien auditointi voitaisiin organisoida eri yksikköön. Yksityisen Opetusalan Liitto näkee, että korkeakoulujen arviointi toimii nykyisillä järjestelyillä hyvin ja lisäksi sen viitekehyksen tulee olla kansainvälisempi kuin muiden koulutusasteiden. Siitä syystä **Korkeakoulujen arviointineuvosto tulee säilyttää selvitysmiehen esittämästä arviointikeskuksesta erillisenä, nykyisenkaltaisena toimintana.**

Perusopetukseen selvitysmies esittää kansallisia kokeita, jotka toteuttaisi Opetushallitus opetusministeriön asetuksella säädettävissä oppiaineissa ja määrääaikoina. Ehdotus on tällaisena hyvin ongelmallinen. Jos koulutuksen järjestäjälle suodaan liikkumavaraa ja erikoistumista, kansalliset kokeet eivät sellaisenaan soveltuisi kaikkiin oppilaitoksiin, sillä ne saattaisivat toimia oppilaitoksia tasapäistäväänä tekijänä. Miten esimerkiksi huomioitaisiin erityistehtäviä omaavat oppilaitokset? Asia riippuu myös siitä, missä oppiaineissa kokeet toteutettaisiin. Jos arviointi suoritettaisiin esimerkiksi 9. vuosiluokan keväällä, herää kysymys miten kokeet on tarkoitus saada tarkastettua, sillä haku toisen asteen koulutukseen on silloin meneillään. Kansallisten kokeiden toteuttamisesta aiheutuu suuret kustannukset. Myös tätä vasten on huomioitava, että Suomi on osallistunut perusopetuksen osalta OECD:n Pisa-tutkimuksiin ja päällekkäisiä arviointeja ei ole syytä toteuttaa.

Selvitysmies ehdottaa lisäksi, että yksittäisten peruskoulujen oppimistulosten seuranta-arvioinnin tuloksia ei julkaistaisi, mutta perusopetuksen järjestäjän kaikkien koulujen oppimistuloksia koskevat yhteenvedot julkistettaisiin. Asiassa nousee Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä esille ainakin kaksi haastetta. Ensiksi **selvitysmiehen ehdotus asettaa kaksi koulutuksenjärjestäjämallia käytännössä keskenään eriarvoiseen asemaan**, sillä kunnalla on useita oppilaitoksia, kun taas yksityisellä koulutuksen järjestäjällä on tyypillisesti yksi oppilaitos. Toiseksi yhä suuremmiksi muotoutuvien kuntien osalta syntyy kysymys siitä, mitä informaatiota yhteenvedo oikeasti tuottaisi. **Koulutuksen järjestäjien tulee olla samanarvoisessa asemassa suhteessa valtioon ja koulutuksen ohjausjärjestelmään.**

Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi

Nykyisessä koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi- ja mitoitustarpeiden määrittämisessä on haasteita, jotta koulutus- ja opintoalakohtaisesti eriytyvän työelämän tarpeet ja oppilaitoksille annetut erityistehtävät voitaisiin ottaa paremmin huomioon.

28.11.2007

7 (8)

Opetusministeriön kehittämissuunnitelman 2007-2012 luonnoksen mukaan koulutustarjonnan alueellisia tavoitteita valmistellaan maakuntien liitoissa, jotka ovat ”kunnallisen itsehallinnon periaatteiden mukaan toimivia lakisääteisiä kuntayhtymiä” (www.reg.fi). **Koulutuksen tavoitteiden määrittely tulee Yksityisen Opetusalan Liiton mielestä tapahtua laaja-alaisen valmistelun pohjalta. Yksityisten oppilaitosten systemaattiset osallistumismahdollisuudet ennakoitotoimintaan tulee taata ja ennakointi tulee tehdä epäpoliittisten toimijoiden taholta** koulutuksen monipuolisuuden ja moniarvoisuuden säilyttämiseksi. Tällä varmistetaan, että alueella sijaitsevat harvinaisempien opintoalojen koulutuksen järjestäjät, valtakunnallista tehtävää hoitavat tahot tulevat huomioituiksi. Juuri nämä tahot ovat usein yksityisiä koulutuksen järjestäjiä. Näiden koulutuksen järjestäjien erityisosaamisen tai erityistehtävän vuoksi opiskelijat hakeutuvat koulutukseen hyvin laajalta alueelta tai jopa valtakunnallisesti. Yhteiskunnan koulutus- ja osaamistarpeet eivät aina noudata aluehallinnollisia rajoja. **Yksityisen Opetusalan Liitto esittää, että vaikka Opetushallituksella on tulevaisuudessa mitä todennäköisimmin merkittävä rooli ennakoitotyössä, kuten selvitysmies ehdottaa, tulisi ennakoinnin kehittämiseksi ja sen nykyisten haasteiden ratkaisemiseksi asettaa erillinen työryhmä.**

Tiivistelmä

Opetushallitus

- Selvitysmiehen ehdotus Opetushallituksen aseman muuttamisesta siten, että se toimisi kuin opetusministeriön osasto, on hyvä poliittisen vastuunkannon vuoksi. Perusopetuksen ja lukion tuntijaosta päättäminen tulee kuitenkin edelleen olla valtioneuvoston tehtävä.
- Henkilöstö- ja täydennyskoulutus, myös oppilaitosjohdon osalta, kuuluu pääsääntöisesti muille toimijoille kuin Opetushallitukselle. Opetushallituksen tiedotustoiminta ei luonteensa vuoksi voi olla maksullista eikä sen toteuttamiseen tarvita uutta erillistä instituuttia.
- Opetushallituksen tiedotuskeskusrooli tulee olla laajasti ymmärrettävä ja sen asiakaspalveluun ja käyttäjäystävälliseen tiedon saantiin on panostettava, kuten selvitysmies on ottanut esille.
- Luonteensa ja tehtäviensä vuoksi Kansainvälinen henkilövaihdon keskus CIMO tulee säilyttää opetusministeriön alaisena erillisenä yksikkönä.

Ohjaus- ja arviointijärjestelmä

- Koulutuspoliittisia linjauksia ei voida tehdä pelkästään selvitysmiestyön kautta vaan ne tarvitsevat laajemman keskustelun.
- Selvitysmiehen esittämä normiohjauksen väljentäminen on kannatettavaa.
- Selvitysmiehen ohjausjärjestelmään kohdistuvista ehdotuksista muotoutuisi koulutusta erittäin vahvasti säätelevä järjestelmä, jonka sivutuotteena koulutuksen järjestäjät joutuisivat nykyistä enemmän erilaisten raporttien tuottamisen ja/tai niistä tiedottamisen rooliin.

28.11.2007

8 (8)

- Yksityisen Opetusalan Liitto toivoo koulutuksen järjestäjille nykyistä enemmän toimintavapautta ja mahdollisuuksia profiloitua.
- Selvitysmiehen ehdotus kunnan rahoittamasta perusopetuksesta vaarantaa koulutuksen monipuolisuuden ja moniarvoisuuden. Ehdotuksessa vaarantuu oppilaan vapaa hakeutumisoikeus, yksityisen koulutuksen järjestäjän tulorahoitus ja sen ennakointi. Ehdotus lisäisi huomattavasti byrokratiaa.
- Yksityisten koulutuksen järjestäjien yksikköhinta tulee maksaa suoraan koulutuksen järjestäjälle ja perusopetuksen lupien myöntäminen tulee pitää valtioneuvoston tehtävänä.
- Yksityisen Opetusalan Liitto ry suhtautuu myönteisesti selvitysmiehen ehdotukseen tuloksellisuusrahoituksen käytöstä osana perusrahoitusta muussa kuin peruskoulutuksessa, joskin lukiokoulutuksessa tulosrahoitus voisi olla laatupalkintomuotoisena, ei osana perusrahoitusta. Tuloksellisuusrahoituksen tulee kertoa nykyistä enemmän laadusta eikä ohjata rakenteita.
- Mahdollisen Koulutuksen arviointikeskuksen on oltava itsenäinen taho ja opetusministeriöstä riippumattomampi kuin mitä selvitysmies esittää. Sen tulisi voida arvioida myös koulutuspoliittisia linjauksia ja olla siten epäpoliittinen toimija.
- Korkeakoulujen arviointineuvosto tulee säilyttää selvitysmiehen esittämästä arviointikeskuksesta erillisenä, nykyisenkaltaisena toimintana.
- Ajatusta perusopetuksen tasokokeista on syytä tarkastella kriittisesti mm. koulutuksen järjestäjien profiloitumisen (erityistehtävät yms.) ja kustannusten näkökulmasta. Koulutuksen järjestäjien tulee olla keskenään tasa-arvoisessa asemassa suhteessa valtioon ja ohjausjärjestelmään myös mahdollisten arviointitulosten julkistamisessa.
- Koulutuksen tavoitteiden määrittely tulee tapahtua laaja-alaisen valmistelun pohjalta. Yksityisten oppilaitosten systemaattiset osallistumismahdollisuudet ennakointitoimintaan tulee taata ja ennakointi tulee tehdä epäpoliittisten toimijoiden taholta.
- Vaikka Opetushallituksella on tulevaisuudessa mitä todennäköisimmin merkittävä rooli ennakointityössä, kuten selvitysmies ehdottaa, tulisi ennakkoinnin kehittämiseksi ja sen nykyisten haasteiden ratkaisemiseksi asettaa erillinen työryhmä.

Yksityisen Opetusalan Liitto ry

Henrik Wolff
puheenjohtaja

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija